

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потєбні ЗНУ

Наталя МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансова економіка в страховому бізнесі

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур

(назва)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Сіліна І.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ІПБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "19" 08 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Іван КЛОПОВ

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

В'ячеслав ГЛУЩЕВСЬКИЙ

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: кандидат економічних наук, доцент Сіліна Ірина Вадимівна

E-mail: ivsilina@ukr.net

Телефон: (+38) 097 – 557 – 65 – 73

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), а також Viber, Skype, Facebook, Messenger, Telegram – за вибором викладача

Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. Л417.

1. Опис навчальної дисципліни

Фінансова економіка в страховому бізнесі – це галузь знань, що вивчає фінансові аспекти діяльності страхових компаній у контексті економічних законів, механізмів ринку та фінансових інструментів. Вона поєднує принципи фінансового менеджменту, економічного аналізу та страхування, спрямовані на забезпечення стійкості, прибутковості та ефективного управління страховими компаніями.

Метою вивчення дисципліни «Фінансова економіка в страховому бізнесі» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо фінансово-економічних аспектів діяльності страхових компаній.

Дисципліна «Фінансова економіка в страховому бізнесі» надає здобувачам вищої освіти глибоке розуміння економічних і фінансових аспектів діяльності страхових компаній. Вона охоплює теоретичні основи і практичні навички, що дозволяють ефективно аналізувати та управляти фінансовими потоками, формувати та розміщувати страхові резерви, розраховувати страхові тарифи та оцінювати фінансову стійкість страховиків. Курс також вивчає взаємозв'язок фінансової економіки і страхування, включаючи вплив податкової політики та нормативно-правового регулювання на діяльність страхових компаній. Опанування цієї дисципліни є важливим кроком для підготовки фахівців, здатних приймати обґрунтовані рішення в умовах конкурентного середовища та економічної нестабільності.

Курс «Фінансова економіка в страховому бізнесі» потребує набутих здобувачами знань з таких базових дисциплін як: «Фінанси», «Страхування», «Податкова система», «Фінансовий ринок» та ін.

Знання, отримані при вивченні дисципліни «Фінансова економіка в страховому бізнесі», можуть бути застосовані випускниками у страхових компаніях, банківських і фінансових установах, консалтингових та аудиторських фірмах, державних регуляторних органах, а також у науковій та освітній діяльності для аналізу, управління та регулювання фінансових процесів у страховому бізнесі.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	22 год.	2 год.
Семінарські заняття	–	–
Практичні заняття	22 год.	–
Лабораторні заняття	-	2 год.
Самостійна робота	76 год.	108 год.
Консультації	Щочетверга о 16:00-17:20: конференція Zoom 718 601 2873, пароль 12345	
Вид підсумкового семестрового контролю	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15906	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни формуються такі *програмні компетентності*:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (страхування).

СК 07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність:

Формування цих компетентностей сприяє формуванню у студентів *програмних результатів навчання* (ПРН), визначених Стандартом вищої освіти України для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України №729 від 24.05.2019 р..

Таблиця 2.1 – Програмні результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ВСС 5 «Фінансова економіка в страховому бізнесі»

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ПРН 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	Словесні (лекції, ілюстрації, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття, презентації, демонстрації), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником, нормативно-правовою базою).	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліц-опитування, тестування (Т 1.1, Т 1.2, Т3, Т 4), виконання практичних завдань (ПЗ 1.1, П 1.2, ПЗ 3, ПЗ 4), залік (ЕТ, ПЗ)

1	2	3
ПРН 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)	Словесні (лекції, ілюстрації, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття, презентації, демонстрації), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником, нормативно-правовою базою).	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліц-опитування, тестування (Т 1.2, Т2, Т5), виконання практичних завдань (ПЗ 1.2, ПЗ 2, ПЗ 5), екзамен (ЕТ, ПЗ)
ПРН 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	Словесні (лекції, ілюстрації, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття, презентації, демонстрації), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником, нормативно-правовою базою).	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліц-опитування, тестування (Т 1.1, Т 1.2, Т2, Т 4), виконання практичних завдань (ПЗ 1.1, П 1.2, ПЗ 2, ПЗ 4), залік (ЕТ, ПЗ)
ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем	Словесні (лекції, ілюстрації, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття, презентації, демонстрації), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником, нормативно-правовою базою).	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліц-опитування, тестування (Т 1.2, Т3, Т 5), виконання практичних завдань (П 1.2, ПЗ 3, ПЗ 5), залік (ЕТ, ПЗ)

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи фінансової економіки страхового бізнесу

Тема 1 . Основи діяльності страхових компаній та нормативно-правові вимоги до корпоративного управління та управління ризиками.

Страхова компанія як суб'єкт господарювання: задачі та функції. Основи діяльності страхових компаній. Нормативно-правові вимоги до корпоративного управління, управління ризиками та внутрішнього контролю в страховій компанії. Вимоги до структури управління страховою компанією.

Тема 2. Сутність фінансів страхової компанії, фінансові ресурси та особливості їх формування. Нормативно-правові вимоги до регулятивного капіталу страховика.

Сутність фінансів страхової компанії. Фінансові ресурси страхової компанії та особливості їх формування. Нормативно- правові вимоги до регулятивного капіталу страховика.

Тема 3. Грошові надходження страховиків

Сутність та особливості грошових надходжень страховиків від операційної діяльності. Види надходжень страхової компанії від інвестиційної діяльності. Види грошових надходжень страхових компаній від фінансової діяльності.

Змістовий модуль 2. Управління страховими резервами в страховому бізнесі

Тема 4. Сутність, склад, порядок формування страхових резервів. Розміщення страхових резервів

Лекція 4.1. Поточні страхові резерви: сутність, склад та порядок формування

Поняття та значення страхових резервів у фінансовій економіці страхового бізнесу. Поточні (короткострокові) страхові резерви: резерв незароблених премій;

резерв заявлених, але не виплачених збитків; резерв збитків, які виникли, але не заявлені. Особливості формування та використання поточних резервів.

Лекція 4.2. Довгострокові та спеціальні страхові резерви. Розміщення страхових резервів

Довгострокові та спеціальні страхові резерви: резерв коливань збитковості; резерв катастроф; резерви зі страхування життя; вплив спеціальних резервів на фінансову стійкість страхової компанії. Розміщення страхових резервів: принципи, нормативні вимоги та інструменти.

Змістовий модуль 3: Доходи, витрати та фінансові результати в страховому бізнесі

Тема 5. Доходи, витрати та фінансові результати страховика.

Лекція 5.1. Доходи та витрати страхової компанії

Формування доходів страхової компанії. Основні джерела доходів. Страхові премії як основний дохід. Інвестиційні доходи. Інші доходи страховика.

Формування витрат страхової компанії. Витрати, пов'язані з виплатою страхових відшкодувань. Адміністративні та операційні витрати. Витрати на перестраховування. Інші витрати страхової компанії.

Лекція 5.2. Фінансові результати та оподаткування страхової компанії

Механізм формування фінансових результатів страхової компанії. Визначення прибутку та збитків. Оподаткування страхової компанії. Особливості оподаткування страхової діяльності: податкові пільги та обмеження. Вплив податкової політики на фінансові результати страховиків

Модуль 4: Тарифна політика страховика та тарифні розрахунки

Тема 6: Основи тарифних розрахунків.

Лекція 6.1: Тарифна політика та страхові тарифи в ризиковому страхуванні

Тарифна політика в галузі страхування. Склад і структура страхового тарифу з ризикових видів страхування. Основні методи розрахунку тарифних ставок у ризиковому страхуванні.

Лекція 6.2: Особливості тарифних розрахунків у страхуванні життя

Особливості побудови тарифної ставки зі страхування життя. Структура тарифної ставки у страхуванні життя. Чинники, що впливають на формування тарифів у страхуванні життя.

Модуль 5: Аналіз фінансового стану та надійності страхової компанії

Тема 7: Оцінка фінансового стану страхової компанії.

Лекція 7.1. Сутність фінансового стану страхової компанії та напрями його оцінки. Загальні підходи та методи аналізу фінансового стану. Аналіз платоспроможності та ліквідності страхової компанії. Оцінка фінансових ризиків і їх вплив на фінансовий стан.

Лекція 7.2. Оцінка фінансової надійності страхової компанії.

Показники фінансової надійності страховика як складова оцінки його фінансового стану. Основні показники надійності страхової компанії (коефіцієнти платоспроможності, ліквідності, капіталізації). Показники рентабельності: характеристика та визначення.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми*	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Змістовий модуль 1. Основи фінансової економіки страхового бізнесу				
Лекція 1	Основи діяльності страхових компаній та нормативно-правові вимоги до корпоративного управління та управління ризиками.	2	-	тиждень 1
Практичне заняття 1	Основи діяльності страхових компаній та нормативно-правові вимоги до корпоративного управління та управління ризиками.	2	-	тиждень 1
Лекція 2	Сутність фінансів страхової компанії, фінансові ресурси та особливості їх формування. Нормативно-правові вимоги до регулятивного капіталу страховика.	2	2	тиждень 2
Практичне заняття 2	Сутність фінансів страхової компанії, фінансові ресурси та особливості їх формування. Нормативно-правові вимоги до регулятивного капіталу страховика.	2	2	тиждень 2
Лекція 3	Грошові надходження страховиків	2	-	тиждень 3
Практичне заняття 3	Грошові надходження страховиків	2	-	тиждень 3
Самостійна робота	Тема 1 Основи діяльності страхових компаній та нормативно-правові вимоги до корпоративного управління та управління ризиками <i>Страхова компанія як суб'єкт господарювання: задачі та функції.</i> Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 1.1, ПЗ 1.2 Підготовка до тестових завдань (Т1.1, Т 1.2) та їх виконання	6	14	протягом 1-3 навчальних тижнів
Змістовий модуль 2. Управління страховими резервами в страховому бізнесі				
Тема 4. Лекція 4.1	Сутність, склад, порядок формування страхових резервів. Розміщення страхових резервів Поточні страхові резерви: сутність, склад та порядок формування	2	-	тиждень 4
Практичне заняття 4	Поточні страхові резерви: сутність, склад та порядок формування	2	-	тиждень 4
Тема 4. Лекція 4.2	Сутність, склад, порядок формування страхових резервів. Розміщення страхових резервів.	2	-	тиждень 5
Практичне заняття 5	Сутність, склад, порядок формування страхових резервів. Розміщення страхових резервів.	2	-	тиждень 5
Самостійна робота	Робота з нормативно- законодавчою базою (Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів. Постанова Національного банку України від 29.12.2023 № 203) Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 2 Підготовка до тестового завдання (Т2) та його виконання	10	18	протягом 4-5 навчальних тижнів
Змістовий модуль 3: Доходи, витрати та фінансові результати в страховому бізнесі				

Тема 5. Лекція 5.1	Доходи, витрати та фінансові результати страховика. Доходи та витрати страхової компанії	2	-	тиждень 6
Практичне заняття 6	Доходи, витрати та фінансові результати страховика. Доходи та витрати страхової компанії	2	-	тиждень 6
Тема 5. Лекція 5.2	Фінансові результати та оподаткування страхової компанії	2	-	тиждень 7
Практичне заняття 7	Фінансові результати та оподаткування страхової компанії	2	-	тиждень 7
Самостійна робота	Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 3 Підготовка до тестового завдання Т3 та його виконання	10	18	протягом 6-7 навчальних тижнів
Модуль 4: Тарифна політика страховика та тарифні розрахунки				
Тема 6. Лекція 6.1	Основи тарифних розрахунків Тарифна політика та страхові тарифи в ризиковому страхуванні	2	-	тиждень 8
Практичне заняття 8	Тарифна політика та страхові тарифи в ризиковому страхуванні	2	-	тиждень 8
Тема 6. Лекція 6.2	Особливості тарифних розрахунків у страхуванні життя	2	-	тиждень 9
Практичне заняття 9	Особливості тарифних розрахунків у страхуванні життя	2	-	тиждень 9
Самостійна робота	Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 4 Підготовка до тестового завдання Т4 та його виконання	10	18	протягом 8-9 навчальних тижнів
Модуль 5: Аналіз фінансового стану та надійності страхової компанії				
Тема 7 Лекція 7.1	Оцінка фінансового стану страхової компанії. Сутність фінансового стану страхової компанії та напрями його оцінки.	2	-	тиждень 10
Практичне заняття 10	Сутність фінансового стану страхової компанії та напрями його оцінки.	2	-	тиждень 10
Тема 7 Лекція 7.2	Оцінка фінансової надійності страхової компанії.	2	-	тиждень 11
Практичне заняття 11	Оцінка фінансової надійності страхової компанії.	2	-	тиждень 11
Самостійна робота	Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 5 Підготовка до тестового завдання Т5 та його виконання	10	18	протягом 10-11 навчальних тижнів
Залік	Підготовка до семестрових контрольних заходів за навчальним матеріалом тем 1-7: проходження комплексного підсумкового тесту	30	30	за розкладом сесії
Разом		120	120	

* - деталізований перелік теоретичних питань та практичних завдань розміщено на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контроль-ного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та терміни виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
На початку аудитор-ного заняття протягом семестру	Бліц-опитування (БО)	<u>Проміжний оглядовий зріз знань</u> за темами минулих лекцій і практичних занять (протягом 5-7 хвилин): самостійне опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу; формат - групові та індивідуальні завдання, обговорення та дискусія.	Передбачає надання повних відповідей і доповнень; спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу аналізу та синтезу; <u>не передбачає бального оцінювання.</u>	-
Змістовий модуль 1. Основи фінансової економіки страхового бізнесу				
Практичне заняття 1	Тестування за темою 1 (Т1.1)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової</u> за матеріалом тем 1-2. <u>Питання для підготовки:</u> 1. Які основні завдання та функції виконує страхова компанія як суб'єкт господарювання? 2. Які ключові етапи діяльності страхової компанії від укладення договору до виплати страхового відшкодування? 3. Які нормативно-правові вимоги регулюють корпоративне управління в страховій компанії? 4. Які вимоги висуваються до внутрішнього контролю страхової компанії згідно із законодавством? 5. Як повинна бути побудована структура управління страхової компанії для ефективного виконання її функцій?	Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно.</i> Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно.</i> Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: – незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Практичне заняття 2	Практична робота 1 (ПЗ1.1)	<u>Перевірка рівня практичної складової</u> за матеріалом теми 2 передбачає: - опанування навичок аналізу складу та структури фінансових ресурсів страхової компанії; - вміння ідентифікувати основні джерела фінансування; - вміння застосовувати методи фінансового аналізу для розгляду різних компонентів фінансових ресурсів і робити висновки на основі отриманих результатів.	Практичне завдання 1 (ПЗ 1) оцінюється максимально у 5 балів: - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). <i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i>	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5
Практичне заняття 3	Тестування за темами 2-3 (Т 1.2)	<p><u>Перевірка рівня теоретичної складової</u> за матеріалом тем 2-3.</p> <p><u>Питання для підготовки:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Зміст фінансів страхової компанії. Характеристика фінансових відносин страхової компанії з іншими суб'єктами господарювання. Характеристика складу та структури фінансових ресурсів страхової компанії. Кругообіг страховика. Які чинники впливають на нього. Характеристика фінансових потоків в контексті руху фінансових ресурсів страхових компаній. Сутність категорії «грошові надходження». Зміст операційної діяльності страхової організації. Рух грошових коштів у результаті страхової діяльності. Дайте характеристику видам грошових надходжень за класифікаційними ознаками. Зміст інвестиційної діяльності страховика. Основні групи надходжень страховиків від інвестиційної діяльності. Дайте характеристику основним групам надходжень від фінансової діяльності; які чинники зумовлюють специфіку фінансової діяльності страховика. 	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	5
	Практичне завдання 2 (ПЗ 1.2)	<p><u>Перевірка рівня практичної складової</u> за матеріалом теми 3 передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опанування методів класифікації та аналізу фінансових надходжень страхової компанії; - вміння правильно розподіляти надходження за видами діяльності (операційною, інвестиційною, фінансовою та іншими). 	<p><u>Практичне завдання 1 (ПЗ 1.2) оцінюється максимально у 5 балів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). <p>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</p>	5
Змістовий модуль 2. Управління страховими резервами в страховому бізнесі				
Практичне заняття 5	Тестування за темою 4 (Т 2)	<p><u>Перевірка рівня теоретичної складової</u> за матеріалом теми 4.</p> <p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність категорії «страхові резерви». Сутність резерву незароблених премій. Методи формування резерву незароблених премій. Сутність резерву заявлених, але не виплачених збитків. Характеристика резерву збитків, які виникли, але не заявлені. Призначення резерву коливань збитковості. 	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»

		<p>7. Мета формування резерву катастроф. 8. Характеристика страхових резервів із страхування життя. 9. Складові резерву довгострокових зобов'язань. 10. Характеристика складових резерву належних виплат страхових сум. 11. Умови розміщення коштів страхових резервів. Якими категоріями активів вони мають бути представлені.</p>	<p>3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	
	<p>Практична завдання 3 (ПЗ 2)</p>	<p><u>Перевірка рівня практичної складової за матеріалом теми 4 передбачає:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - опанування методами розрахунку та аналізу фінансових резервів страхової компанії, зокрема резервів незароблених премій, резервів збитків, а також резервів коливань збитковості; - освоєння технік застосування різних методів обчислення резервів, таких як метод «1/365», «коефіцієнт збитковості», а також розподілу страхових надходжень за видами діяльності; - здатність правильно застосовувати теоретичні знання для практичних розрахунків фінансових зобов'язань і резервів на основі наданих вихідних даних. 	<p><u>Практичне завдання 1 (ПЗ 2) оцінюється максимально у 5 балів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i></p>	5
Змістовий модуль 3: Доходи, витрати та фінансові результати в страховому бізнесі				
	<p>Тестування за темою 5 (Т 3)</p>	<p><u>Перевірка рівня теоретичної складової за матеріалом теми 5.</u> <u>Питання для підготовки:</u> 1. Сутність категорії «доходи страховика». Основні групи доходів. 2. Склад доходів від інвестиційної та фінансової діяльності страховика. 3. Сутність та характеристика основних груп витрат страховика. 4. Сутність аквізаційних витрат. 5. Характеристика інкасаційних витрат. 6. Призначення ліквідаційних витрат. 7. Склад витрат на утримання страхової компанії. 8. Характеристика фінансових результатів страхової компанії. 9. Види податків, що сплачують страхові компанії. 10. Особливості оподаткування прибутку страхової компанії.</p>	<p><i>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</i> <i>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</i> Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: – незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	5
<p>Практичне заняття 7</p>	<p>Практичне завдання 4 (ПЗ 3)</p>	<p><u>Перевірка рівня практичної складової за матеріалом теми 5 передбачає:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - опанування розрахунку основних відносних показників страхової діяльності; - освоєння методу розрахунку чистого фінансового результату компанії, враховуючи всі доходи та витрати; - вміння розраховувати податкові зобов'язання страхової компанії. 	<p><u>Практичне завдання 1 (ПЗ 3) оцінюється максимально у 5 балів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). 	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»

			При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	
Модуль 4: Тарифна політика страховика та тарифні розрахунки				
Практичне заняття 9	Тестування за темою 6 (Т 4)	<p><u>Перевірка рівня теоретичної складової</u> за матеріалом теми 6.</p> <p><u>Питання для підготовки:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність тарифної політики страховика. Принципи формування тарифної політики. Математичний апарат, що використовується для розрахунку тарифних ставок. Сутність бруто-ставки. Призначення нетто-ставки. Характеристика сутності та призначення навантаження. Особливості побудови тарифів зі страхування життя. Сутність норми прибутковості. Характеристика видам таблиць смертності. 	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5:</p> <p>– незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано);</p> <p>– достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме:</p> <p>3–5 – 3 бали;</p> <p>6–8 – 4 бали;</p> <p>9–10 – 5 балів.</p> <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	5
	Практичне завдання 6 (ПЗ 4)	<p><u>Перевірка рівня практичної складової</u> за матеріалом теми 6 передбачає:</p> <p>-опанування розрахунку тарифної ставки (нетто-ставки та бруто-ставки);</p> <p>-вміння оцінювати зміну збитковості за умов зміни страхових сум і на основі цих даних коригувати тарифи.</p>	<p><u>Практичне завдання 1 (ПЗ 3) оцінюється максимально у 5 балів:</u></p> <p>- незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано);</p> <p>- достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано).</p> <p>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</p>	5
Модуль 5: Аналіз фінансового стану та надійності страхової компанії				
Практичне заняття 11	Тестування за темою 7 (Т 5)	<p><u>Перевірка рівня теоретичної складової</u> за матеріалом теми 7.</p> <p><u>Питання для підготовки:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Дайте визначення поняття «фінансовий стан страхової компанії». Загальні принципи функціонування системи неперервного спостереження за фінансовим станом страхової компанії. Основні завдання оцінки фінансового стану страхової компанії. Сутність поняття фінансової стійкості страхової компанії. Фінансову стійкість страхової компанії як юридичної особи. Характеристика фінансової стійкості страхової компанії за вимогами, що ставляться до страхових компаній як до суб'єктів фінансового ринку. 	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно.</p> <p>Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5:</p> <p>– незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано);</p> <p>– достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме:</p> <p>3–5 – 3 бали;</p> <p>6–8 – 4 бали;</p> <p>9–10 – 5 балів.</p>	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»

		7. Характеристика групи критеріїв за якими проводиться оцінка фінансової стійкості страхової компанії. 8. Сутність категорії «фінансова надійність страховика». 9. Показники оцінки фінансової надійності страховика. 10. Показник рентабельність страхового продукту (послуг).	Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	
	Практичне завдання 5 (ПЗ 5)	<u>Перевірка рівня практичної складової за матеріалом теми 7 передбачає:</u> - вміння визначати фактичний та нормативний запас платоспроможності страховика; - вміння оцінювати фінансову надійність страховика за методикою «Тестів раннього попередження»; - вміння оцінювати фінансову стійкість та фінансову надійність за зазначеною методикою.	<u>Практичне завдання 1 (ПЗ 3) оцінюється максимально у 5 балів:</u> - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	5
Усього за поточний контроль				60
Семестровий (підсумковий) контроль				
Залік	Теоретичне завдання: Тестування (ПТ)	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 04, ПРН 04, ПРН 07, ПРН 10 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3). Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 20 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей). Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 6-10: – незадовільний рівень: 0-5 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 12-20 – 6, 7, 8, 9, 10 балів (зараховано): 12-13 – 6 балів; 14-15 – 7 балів; 16-17 – 8 балів; 18-19 – 9 балів; 20 – 10 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	10
	Практичне завдання: Розв'язання практичних задач	Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 04, ПРН 04, ПРН 07, ПРН 10 здійснюється через розв'язання практичної задачі (ПЗ). Практичні завдання сформульовані за темами 2-7. (На екзамени виносяться задачі-аналогі задач, які розв'язувалися на практичних заняттях).	Кожна з двох задач оцінюється максимально у 15 балів (разом – до 30 балів) з урахуванням правильності отриманого розв'язку, повноти відповідей на запитання щодо змісту обчислюваних показників, правил і формул їх розрахунків, логічної та економічної обґрунтованості висновків тощо: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – прийнятний рівень (35% - 59% від максимального балу) – 5-8 балів (зараховано умовно);	30

			– достатній рівень (60% -100% від максимального балу) – 9-15 балів (зараховано).	
Усього за семестровий (підсумковий) контроль				40

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний аккаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточних контролів (Тести 1.1, Т 1.2, Т 2- Т5) – до 20 хвилин, як правило, або під час наступного практичного заняття після вивчення теми, або під час консультації за встановленим графіком; для комплексного підсумкового тесту (ПТ) – до 40 хвилин під час контактного аудиторного заняття на останньому тижні навчального семестру та/або на консультації за складеним розкладом.

Процедура оцінювання практичних завдань.

Практична частина курсу містить шість практичних завдань (ПЗ1.1, ПЗ1.2, ПЗ 2, ПЗ 3, ПЗ 4, ПЗ5).

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами практичних завдань в межах кожної практичної роботи, тематику і зміст яких узгоджено з темами лекцій, під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи.

Кожне завдання виконується послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word і здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається викладачеві у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування практичної роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист робіт відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання практичних завдань (ПЗ1.1, ПЗ1.2, ПЗ 2, ПЗ 3, ПЗ 4, ПЗ5):

5 балів – завдання виконано самостійно та правильно, у повному обсязі; робота здана своєчасно, оформлена охайно; здобувач демонструє глибокі знання програмного матеріалу, дає аргументовані та повні відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи; наявні чіткі та змістовні висновки.

4 бали – завдання виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками, є потреба у незначних доповненнях;

3 бали – розрахунки виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі помилки; пояснення до розрахунків відсутні або неповні; роботу здано на перевірку несвоєчасно, але без порушення семестрового графіку; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи неповні або відсутні, містять помилки у вживанні спеціальної термінології.;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні помилки або відсутність логічної структури; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання поза аудиторної навчально-наукової активності здобувачів – це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планомірної, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Поза аудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї дисципліни (див. табл. 2.1) та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей, за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, повинні корелювати з результатами навчання дисципліни (див. табл. 2.1), зокрема за такі підтверджені види діяльності: участь у студентських олімпіадах; представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях; наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню; участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо – за наявності відповідних сертифікатів); інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють із результатами навчання, які перевіряються поточними контролюями певного змістового модуля, викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються понад тих балів, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контролюї, – ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (максимально до 10 балів), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів.

Підсумковий контроль.

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях і може бути допущений до підсумкового контролю за складеним графіком, узгодженим з екзаменатором та деканатом ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ.

Бальне оцінювання відповідей здобувача щодо розв'язку кожної із двох задач враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист No1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uldlbv>):

- РР 1: «не знати / не розуміти» - 0 балів (не зараховано);
- РР 1+: «частково впоратися із завданням» - 5-8 балів (зараховано умовно);
- РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» - 9 балів (зараховано);
- РР 3: «виконати послідовність дій / описувати» - 10 балів (зараховано);
- РР 4: «порівняти / показати зв'язки» - 11 балів (зараховано);
- РР 4+: «обґрунтувати / аналізувати» - 12-13 балів (зараховано);
- РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези» - 14 балів (зараховано);
- РР 5+: «абстрагувати / створювати / формулювати» - 15 балів (зараховано).

Практичне завдання підсумкового контролю зараховується здобувачеві, якщо виконується одна з двох умов:

1) при відповіді на завдання кожної із двох задач продемонстровано рівень розуміння навчального матеріалу не нижче «РР 2», бальна оцінка підсумовується;

2) при відповіді на завдання однієї з двох задач продемонстровано рівень розуміння навчального матеріалу не нижче «РР 2», а для другої задачі – на рівні «РР 1+», та разом за дві задачі бальна оцінка не менша 18 балів.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку, що передбачає оцінювання виконаних завдань усіх контрольних заходів впродовж семестру. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від максимальних балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів. Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контролю з усіх змістових модулів (з урахуванням додаткових балів за навчально-наукову активність), комплексний підсумковий тест та індивідуальне практичне завдання і не може перевищувати 100 балів.

Залік отримують ті здобувачі, яким на встановлену дату проведення семестрового контролю з даної дисципліни зараховано всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів, а також які отримали позитивні результати з комплексного підсумкового тесту та захистили на позитивну оцінку індивідуальне практичне завдання. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях, добирає за це відповідні бали з урахуванням встановлених критеріїв оцінювання, після чого йому виставляється залік та фіксується загальна семестрова бальна оцінка з цієї дисципліни за описаними вище правилами.

Бальна оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навчальний посібник. Дніпро: Пороги, 2019. с. 198.
2. Войтко Є. М. Теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів страхової компанії. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : Збірник наукових праць молодих вчених та студентів. Том 1 / ред. кол. : Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та інші (відп. ред. Н. А. Хрущ). Хмельницький : ХНУ. 2018. С. 37–39.
3. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). Агросвіт. 2021. № 1-2. С. 12–19. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3364&i=1>
4. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471>
9. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління : монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/37609>
10. Кнейслер О., Король С., Спасів Н. Прагматизм управління фінансовою стійкістю страхових компаній в Україні. Світ фінансів. 2022. № 7 (72). С. 99–110. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1537/1545>
11. Метеленко Н.Г., Сіліна І.В., Дятлова Ю.В., Оглобліна В.О., Попова А.О. Страхування : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та

фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси держави та підприємницьких структур». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 243 с.

12. Метеленко Н., Глушчевський В., Попова А. О., Сіліна І. В. Податкова система України: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм здобуття освіти. Запоріжжя: ЗНУ Запоріжжя, 2024. 146 с.
13. Прогнозування фінансової стійкості страховика. URL : <https://kon-insurance.mnau.edu.ua/files/work/38.pdf>.
- 14 . Boyle P.P. Risk based-capital for Financial Institutions / Financial Risk in Insurance [red] G. Ottavian. Berlin: Springer – Verlag, 2000. S. 47 – 62.
15. Brien C.O. Modernizing insurance solvency regulation evidence from the UK. Journal of Insurance Regulation. 2006. Vol. 25 (1). P. 41 – 60.
16. Regulatory Capital Adequacy for Life Insurance Companies A Comparison of Four Jurisdictions. URL: <https://www.soa.org/4a194f/globalassets/assets/files/resources/research-report/2023/erm-191-regcapital-with-final-visuals.pdf>

Законодавчо-нормативні документи

1. Господарський кодекс України : від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Податковий кодекс України : 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20/ed20211118#Text>.
4. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
5. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів. Постанова Національного банку України від 29.12.2023 № 203 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>
6. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова НБУ від 29.12.2023 р. № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>
7. Про затвердження Положення про особливості укладення договорів страхування зі споживачами : Постанова НБУ від 20.12.2023 р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v175500-23#Text>
8. Про затвердження Вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів та порядку їх підтвердження та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України : Розпорядження Нацкомфінпослуг від 11.07.2013 р. № 2262. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1285-13#Text>.

9. Про затвердження Положення про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг : Постанова НБУ від 07.10.2022 р. № 217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0217500-22#Text>

10. Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування : Постанова Правління НБУ від 25.12.2023 р. № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text>

11. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#n2>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний вебсайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
3. Фориншурер. Офіційний сайт. URL: <https://www.forinsurer.com/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

У режимі очного навчання заняття відбуваються в аудиторії згідно розкладу занять, у режимі дистанційного навчання - у форматі онлайн-конференції з використанням платформи Zoom - посилання на Zoom-конференцію видається на початку семестру. Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Разом з тим, інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До здобувачів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Під час виконання семестрових підсумкових контрольних заходів здобувач може користуватися лише переліком матеріалів, дозволених викладачем, що веде заняття з навчальної дисципліни. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування) тощо) є порушенням Кодексу академічної доброчесності ЗНУ й дає підстави відсторонити цього здобувача від виконання підсумкового контролю та оцінити результати складання семестрового підсумкового контролю в нуль балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час

занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них та із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа СЕЗН ЗНУ Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на «штатні» запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ivsilina@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи; електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н.р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі та викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Порядок перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни або її окремого компонента (змістовий модуль, поточний контроль тощо) можливо за умов підтвердження участі здобувача в неформальній/інформальній освіті (онлайн курси навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, участь у кейс-чемпіонатах, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, та регулюється Положенням ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y cds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

Запорізький національний університет

Силабус навчальної дисципліни

ВСС5 «ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ»

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБИГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович.**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua.

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.